

Opgaven van Thero-Airion- en Sedo-Cerastionelementen in Zuid-Limburg

H. Hillegers,

Proost Willemstraat 1. Meerssen

Vooruitlopend op een overzichtspublicatie van het Thero-Airion in Limburg, gepland door enige leden van de plantenstudiegroep van het Genootschap, volgt hieronder een lijst van soorten die min of meer typerend zijn voor bovengenoemde syntaxa.

De betekenis der letterafkortingen is als volgt:
J.C. = Jan Cortenraad, J.v.C. = Jo van der Coelen, W.v.C. = Walter van der Coelen, J.J. = Jan Hermans. Genoemd worden voorts uurhok, toponym en jaartal.

Alra caryophylla (Zilverhaver)

- 62-21. Heer: Hiereberg, '83.
Bemelen: Stroo- en Winckelberg, '79-'85.
61-28. Maastricht: Parkeerterrein bij de Werken, '82.
61-73. Kanne (B): Kooberg, '80-'84.
61-28. Maastricht: St. Pietersberg, 24-5-1950, V. Westhoff.
60-45. Brunssum: Brongebied van de Rode Beek, '83, G. van der Mast.
62-15. Eugelshoven: Langs spoorlijn Heerlen-Kerkrade, J.C.
61-18. Itteren: Fietspad langs Julianakanaal, J.C. '75.
62-24. Simpelveld: Spoorwegemplacement, '85, J.C.
60-53. Nuth: Spoorwegemplacement, '85, Joop Koelink.

Alra praecox (Paashaver)

- 61-21. Heer: Hiereberg, '83.
Bemelen: Stroo- en Winckelberg, '79-85.
61-28. Maastricht: St. Pietersberg, 24-5-1950, V. Westhoff.
62-15. Haanrade: langs spoorlijn, '84, J.C.
62-43. Cottessen: Schraal grasland ten O. van de Geul op Belgisch gebied, '85.
62-24. Simpelveld: Spoorwegemplacement, '85, Joop Koelink.

DIEMONOT EN VAN DE VEN (1953) vermeldten (*A. praecox* van het Hoefijzer te Bemelen, een grasheiling ten W. van het Cannerbos, de St. Pietersberg ten Z. van Fort Willem en de Schiepersberg.
Arabis thaliana (Zandraket)
Blijkens de meer dan 20 opgaven is deze soort vrij algemeen op kerkhoven, spoorwegemplacements e.d. Zie opmerking 1.

Cardamine hirsuta (Kleine veldkers)

- Blijkens meer dan 20 opgaven is deze soort vrij algemeen op kerkhoven, sier- en moestuinen, spoorwegemplacements e.d. Zie opmerking 1.
Cerastium semidecandrum (Zandhoornbloem)
61-68. Itteren: Zandige Maasdijk, '82.
Bunde: Spoorwegemplacement, '83.
Limmel: Fabrieksterrein, '82.

- 61-28. Maastricht: Hertenkamp, Stadsmuur, '83; St. Pietersberg plateau ten Z. van Fort, '83-'85; Parkeerterrein bij de Werken, '82.
62-21. Bemelen: Stroo- en Winckelberg, '79-'85. Heer: Hiereberg, '83.
62-22. Schin op Geul: Spoorwegemplacement, '82.
62-25. Kerkrade (west): Spoorwegemplacement, '82.
61-28. Maastricht: Bosserveld. Langs verbindingkanaal, '82, J.C.
61-48. Eijsden: Spoor, '83, J.C.
62-31. Gronsveld: Zure Dries, '85.
Verder in diverse schrale graslanden van het Belgisch deel van het Mergelland. Verwisseling met *C. pumilum* is niet uit te sluiten.

Cerastium pumilum (Dwerghoornbloem)

- 61-68. Bunde: Spoorwegemplacement, R. van der Ham, '81.
61-28. Maastricht: Spoorwegemplacement, J.C., '83.

Corynephorus canescens (Buntgras)

- 60-51. Geulle: Spoordijk-schouwpad in het bos van Rerhagen, '83.
61-18. Limmel: Beatrixhaven. Langs spoor, '81-'83.
61-28. Maastricht: St. Pietersberg, V. Westhoff, '50.

Desmazeria rigida (Stijf hardgras)

- 62-21. Bemelen: Stroo-, Winckel- en Cluysberg, '83-'85; Heer: Hiereberg, Kiezelgroeve, '83-'85.

Komt verder voor in het Belgische Maas- en Jekerdal; groeve Romont, Stop van Ternaaien, weginsnijding bij Boirs. (opp. D. de Graaf en J.C.)

Erodium cicutarium (Gewone reigersbek)

- 62-21. Bemelen: Stroo-, Winckel- en Cluysberg, '80-'85.
61-68. Itteren: Maasdijk, '82.
61-28. Maastricht: Bosserveld, Spoorwegemplacement, '82.
61-37. Kanne (B): Kooberg, '81.
61-28. Maastricht: Stadsmuur Nieuwenhof, '83.
61-18. Amby: Ambyerveld, '78, J.C.
61-28. idem.
61-18. Mariënwaard: Langs Maastrichterweg, '83, J.C.

62-11. Raar-Humcoven, langs de Visweg.
De Reigersbek komt ook voor op zandige strandjes langs de Maas, op spoorwegemplacements en in het zandgebied van de Brunssummerhei.

Erophila verna (Vroegeling)

Blijkens de meer dan 20 opgaven is deze soort algemeen op kerkhoven, spoorwegemplacements, in tuinen en andere zandige of stenige, schaars begroeide terreinen. Zie opmerking 1.

Filago minima (Dwergviltkruid)

- 62-21. Berg en Terblijt: Parkeerplaats in voormalige kiezelgroeve, '83-'85.
62-22. Valkenbrug: Braakliggende akker boven het St. Jansbos, '82, J. van Werschkoel.

Holosteum umbellatum (Heelbeen)

- 62-21. Bemelen: Stroo- en Winckel- en Cluysberg, '83-'84.
Jasione montana (Zandblauwtje)
62-21. Bemelen: Stroo-, Winckel- en Cluysberg, '80-'85; Hoefijzer, '81-'85; Heer: Hiereberg, '81-'85.
61-37. Kanne: Kooberg, '81.
60-53. Thull: Thullerheide, '85, J. Koelink.
62-32. Reymersstok: Reymersstokkerhei, (crossbaan), '85, J.C.

Minuartia hybrida (Tengere veldmuur)

- 61-28. Maastricht: Franse Bastion, '81.
61-38. Maastricht: Enci-groeve en langs Albertkanaal, '82.
62-21. Bemelen: Winckel- en Cluysberg, '80-'85.
62-13. Kunrade: Groeve Zevenwegen, '82.
Myosotis discolor (Veelkleurig vergeet-mij-nietje)

- 62-21. Bemelen: Winckelberg, '80, '84 en '85; Ambyerveld, Wegberm, '73 en '78, J.C.
62-15. Haanrade: Langs spoor, '83, J.C.
64-14. Schaesberg: langs spoor, '82, J.C.
61-18. Bunde: Terrein van de gemeentewerken, '83, J. Roex.
60-53. Nuth: Spoorwegemplacement, '85, J. Koelink; Kathagen: '84, W. de Veen.
Komt ook voor in het Brunssummerheide gebied (VAN DER MAST, 1983).

Myosotis ramosissima (Ruw vergeet-mij-nietje)

- 62-21. Bemelen: Stroo- en Cluysberg, '80-'85.
61-28. Maastricht: Plateau van de St. Pietersberg, '83.
62-11. Meerssen: Spoorwegemplacement, '83.
62-33. Wahlwiller: Berm bij de Botterweck, '83, J.C.

- 62-23. Eys: Wegberm, '83, J.C.

- 62-22. Valkenburg: Bij de ruïne, '83, J.C.; Sibbe: Wegberm richting Biebos, '83, J.C.; Gerendal: Wegberm, '83, J.C.

Myosotis stricta (Voorjaars vergeet-mij-nietje)

- 62-21. Bemelen: Stroo- en Cluysberg, '83-'85.
62-15. Haanrade: Langs spoor, '83, J.C.
Ornithopus perpusillus (Vogelpootje)
61-28. Maastricht: Plateau van de St. Pietersberg, '50, V. Westhoff.

- 60-52. Nuth: Zandige akker, '82, J. Koelink.
60-54. Brunssum: Bij de kleine manege, '83.

Potentilla argentea (Viltzanzerik)

- 61-28. Maastricht: Plateau van de St. Pietersberg, '82-'85.

Saxifraga tridactylites (Kandelaartje)

Blijkens de meer dan 20 opgaven is deze soort algemeen op kalkrijke open plaatsen zoals mergelrotsrichels, vlakke delen van mergel- en baksteenmuren, kerkhoven, spoorwegemplacements e.d. Zie opmerking 1.

Sedum album (Wit vetkruid)

- 61-38. Maastricht: Boven de Duivelsgrut, '82.
62-21. Cadier en Keer: Bemelerweg, '82; Bemelen: Stroo- en Cluysberg, '82-'85.
61-38. Gronsveld: Kerkhof, '83.

62-28. Maastricht: Bosserveld, langs verbindingskanaal, '82, J.C.

61-48. Eysden: Diepstraat, op muur, '83, J.C.

Sedum sexangulare (Zacht vetkruid)

62-21. Bemelen: Stroo-, Winkel- en Cluysberg, '81-'85. Cadier en Keer: Juliana groeve, '82-'85.

Teesdalia nudicaulis (Klein tasjeskruid)

62-11. Meerssen: langs spoor, '57.

Vroeger op de St. Pietersberg (opgave in de Flora Batava). Voorts in de Brunssummerhei (VAN DER MAST, 1983).

Trifolium arvense (Hazepootje)

60-51. Geulle: Zandgroeve in het bos van Terhage, '62.

61-18. Meerssen: Kruisberg, Wegberm, '63.

61-28. Maastricht: Plateau van de St. Pietersberg, wegbermen, '82; Encigroeve, '85.

61-37. Kanne (B): Kooberg, '81.

61-38. Eymaal (B): Zandgroeve en stort op plateau, '81 en '85.

61-47. Wonck: Wegberm, '80.

62-32. Gulpen: Wegberm, '81-'83.

62-24. Simpelveld: Spoorwegemplacement, '82-'85.

62-15. Eygelshoven: Spoordijk, '83, J.C.;

Nieuwenhagen: Zandgroeve, '85;

Haanrade: Langs spoor, '83, J.C.

61-18. Limmel: Beatrixhaven, '83, J.R.

62-21. Bemelen: Herbarium Grégoire (NHMM), '31.

Trifolium campestre (Liggende klaver)

Blijkens de meer dan 20 opgaven komt deze soort algemeen voor op open, droge gronden. Zie verder opmerking 1.

Trifolium striatum (Gestreepte klaver)

61-37. Kanne: Kooberg, '79.

Vulpia bromoides (Eekhoorngras)

62-11. Meerssen: Groeve Curfs, '82-'85.

Vulpia myuros (Langbaardgras)

Blijkens de meer dan 20 opgaven komt deze soort algemeen voor op spoorwegemplacements.

Opmerking 1: De opgaven van de betreffende soort berusten in het archief van de Plantenstudiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap te Maastricht.

Opmerking 2: Graag zou ik aanvullingen ontvangen en opgaven van soorten uit het Arction en het Onopordion. De leden van de Plantenstudiegroep (en overige geïnteresseerden) worden vriendelijk verzocht opgaven van soorten uit de geslachten *Arctium*, *Artemisia*, *Ballota*, *Carduus*, *Cichorium*, *Cynoglossum*, *Datura*, *Echium*, *Hyo-scymus*, *Lappula*, *Leonurus*, *Marrubium*, *Mellotus*, *Nepeta*, *Nicandra*, *Onopordum*, *Oenothera*, *Parietaria*, *Pastinaca*, *Reseda*, *Tanacetum*, *Verbena* en *Verbascum* te verstrekken aan Douwe de Graaf, Natuurhistorisch Museum, De Bosquetplein 7, Maastricht of aan Henk Hillegers, Proost Willemstraat 1, Meerssen.

Literatuur

DIEMONT, W.H. en A.J.H.M. VAN DE VEN, 1953. De kalkgraslanden van Zuid-Limburg. Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Reeks VI. Maastricht.

VAN DER MAST, G., 1983. Tien jaar actief natuurbeheer in Brunssummerheide en Schinveldse Bossen. Uitgave Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Maastricht.

Korte mededelingen

Congres voor speleologen

De Union Internationale de Spéléologie houdt van 1-7 augustus 1986 haar negende congres in Barcelona. Tijdens dit congres zal aandacht besteed worden aan karstverschijnselen, biospeleologie, anthropologie-paleontologie, toegepaste speleologie, documentatie en technische speleologie. Parallel aan dit congres loopt een festival van speleologische films. Voor inlichtingen en opgave kan men zich wenden tot het volgende adres:

9e Congreso Internacional de Espeleologia-Secretariat Av. Francesc Cambó, 14, 9°.B., -E-08003 Barcelona, Spanje.

Internationaal Symposium "Troebel Water"

Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de A.V. Ludwigia te Wageningen wordt in samenwerking met de landelijke werkgroep Aquarium Planten en de werkgroep Behoud Tropisch Regenwoud, een symposium gehouden over de bedreiging van het aquatisch milieu.

Over zure regen en de bedreiging van onze bossen wordt veel gesproken, echter de basis van het leven is het water. Dit water wordt door de mens in toenemende mate vervuild. Dit heeft ons er toe gebracht om daarover een symposium te organiseren.

Wij hebben ons verzekerd van deskundige sprekers. Het Symposium wordt gehouden op zaterdag 10 mei 1986, in de zaal van het Biotechnion van de Landbouw Hogeschool te Wageningen.

De toegangsprijs is f 15,—. De lunch is te gebruiken tegen een vergoeding van f 7,50. Aanmelding kan geschieden door de entreprijs plus ev. lunch kosten over te maken op bankrekening 939377381 t.n.v. penningm. Symposium "Troebel Water" Klaverhof 23 Kesteren, van de Geldersch Utrechtse Spaarbank te Wageningen, Giro bank 818686.

Na de lezingen zal er een forumdiscussie plaatsvinden onder leiding van Prof. dr. ir. L.J.G. van der Maessen van de Landbouw Hogeschool. De forumdiscussie zal resulteren in een slotverklaring die aangeboden zal worden aan de pers en verder aan de

verantwoordelijke minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer, minister Winsemius.

Tevens is er gelegenheid om, onder deskundige leiding het Arboretum te bezichtigen en de nieuwe grote kas van de vakgroep Plantensystematiek waar veel tropische planten groeien met o.a. een grote orchideeën collectie.

Alle deelnemers ontvangen nog een attentie in de vorm van een buisje met een Ludwigia-soort die gekweekt is in vitro.

Heide in Limburg: een natuur- en kultuurmonument

De Heide en de Limburgse Kempen zijn, of beter, waren één.

Van de uitgestrekte heidevlakten die de Limburgse Kempen gedurende eeuwen hebben gedomineerd, blijft inderdaad slechts zeer weinig over. De hei werd teruggedrongen in enkele reservaten en ze wordt er met veel zorg in leven gehouden. Dat deze inspanningen zeker de moeite waard zijn, wil het Provinciaal Natuurcentrum (Rekem, België) aantonen in zijn educa-